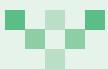

سُبْرَة

**وضعیت‌شناسی پژوهش‌های
ذنان و فضای مجازی
(با تمرکز بر پژوهش‌های اسلامی)**

اردیبهشت ۱۳۹۹

شماره اثنز: ۹۹/۰۱۲

وضعیت‌شناسی پژوهش‌های زنان و فضای مجازی (با تمرکز بر پژوهش‌های اسلامی)

تهیه شده در: دفترمطالعات اسلامی و ارتباطات حوزوی
پژوهشگاه فضای مجازی

تهیه کننده:

فاطمه کریمی دردشتی

(پژوهشگردفترمطالعات اسلامی پژوهشگاه فضای مجازی)

ناظر علمی:

علیرضا صدقوق

تهران، میدان آرمانیین، خیابان بیهقی، نبش خیابان ۱۶ غربی،
پلاک ۲۰، کد پستی: ۱۵۱۵۶۷۴۳۱۱ شماره تماس: ۸۶۱۲۱۰۶۱
www.csri.majaz.ir

حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به مرکز ملی فضای مجازی است و
استفاده از مطالب آن صرفاً با ذکر مأخذ بلا مانع است.

محتوای انتشار یافته در این اثر، الزاماً بیندر دیدگاه مرکز ملی فضای مجازی نمی‌باشد.

فهرست

۶	سخن نخست
۸	مقدمه
۱۰	بخش اول: مرور پژوهش‌های حوزه زنان در فضای مجازی
۱۰	یافته‌های مربوط به مجموع پژوهش‌های کشور
۱۱	مقاطع پایان نامه‌ها
۱۲	طبقه‌بندی موضوعی
۱۲	طبقه‌بندی رویکردهای آثار
۱۴	پوشش زمانی
۱۵	جنسیت
۱۶	مراکز آموزشی
۱۷	یافته‌های مربوط به پژوهش‌های اسلامی
۱۸	مراکز آموزشی
۱۹	بخش دوم: گزارش پژوهش‌های اسلامی
۲۴	ضمیمه‌ها
۲۴	ضمیمه اول: جدول پژوهش‌های اسلامی زنان در حوزه فضای مجازی
۵۳	ضمیمه دوم: پژوهش‌های اسلامی زنان در حوزه فضای مجازی
۵۴	ضمیمه سوم: جدول پژوهشگران فعل در حوزه فضای مجازی و زنان

سخن نخست

فضای مجازی زیست‌بومی است که هم‌زمان با توسعه فراینده خود، اندیشه حاکم و فرهنگ ممزوج با آن رانیز منشرمی‌کند. جریان تولید اندیشه و پویایی‌های تمدنی حاصل از فضای مجازی، بر کاربر غلبه پیدا می‌کند و می‌تواند هویت او را متتحول، متكامل یا متنزلزل کند.

لکن از منظری دیگر، فضای مجازی موانع فضای واقعی را در ابلاغ جهانی پیام وحی کاهش داده و بدلیل تنوع نمادهای آن، در اشکال مختلف تصویری، پویانمایی، آواتارها و موارد مشابه از قاصریت بیان کلامی و نوشتاری کاسته و فرصت کم نظیری در تبلیغ دین و پردازش کلام وحی در تکامل ادراکی انسان‌ها فراهم کرده است.

بدیهی است در مواجهه فعلانه و فرصت محور با چنین پدیده‌ای، آنچه که اولویت پیدا می‌کند، اندیشه حاکم بر آن است. اندیشه‌ای که علاوه بر حیانی بودن، سعادت دنیا و آخرت انسان را مدنظر داشته و جزء حرکت انسان را در راستای غایتی بزرگ و روحانی برنامه‌ریزی نماید. اندیشه‌ای که به فضای مجازی تعالی بخشیده وایده‌های ناب برای تولید فضای مجازی پیشرفت، سالم و مفید داشته باشد. این اندیشه که جز در اسلام و آموزه‌های اهل بیت علیهم السلام قابل جستجو نیست، دقیقاً نقطه قوت و دست برتر حکومت اسلامی در ارائه فضای مجازی مطلوب به مسلمانان و مستضعفان جهان است.

مرکزملی فضای مجازی با عنایت به اهمیت این مسئله، «دفتر مطالعات اسلامی و ارتباطات حوزوی» را که وابسته به پژوهشگاه فضای مجازی می‌باشد، در شهر مقدس قم راه‌اندازی کرده و در تلاش است تا این طریق بتواند اندیشمندان و عالمان دینی را در فرآیند تصمیم‌گیری‌های کلان در حوزه فضای مجازی دخالت داده و زمینه را برای ورود نظاممند حوزه به عرصه‌های سیاست‌گذاری نظام فراهم آورد.

یکی از اقدامات دفتر مطالعات اسلامی از بدو شکل‌گیری تاکنون، تدوین گزارش‌های علمی در زمینه مطالعات اسلامی فضای مجازی است. این گزارش‌ها تلاش می‌کنند

تا از یکسو، بسته‌ی برای آشنایی هرچه بیشتر فضلاء و اندیشمندان حوزوی با پدیده‌ها واقتضای عصر فضای مجازی و تاثیرات آن بر ساحت‌های مختلف حیات انسانی فراهم نموده و از سوی دیگر مسئولین و سیاستگذاران فضای مجازی کشور را با ابعاد دینی پدیده‌های دنیای مجازی آشنا ساخته و آن‌ها را در مسیر سیاستگذاری مبتنی بر فقه و شریعت یاری رساند.

سید ابوالحسن فیروزآبادی

دبیر شورای عالی و رئیس مرکز ملی فضای مجازی

مقدمه

۱. اهمیت پژوهش حاضر

در دنیای امروز فضای مجازی تأثیرگذاری انسان‌ها دارد و روزبه روز با توسعه علم و فناوری اطلاعات، بر اثرگذاری آن افروده می‌شود. فضای مجازی یعنی فرصت‌ها و تهدید‌ها. در واقع، با علم کامل و دقیق بر فضای مجازی است که می‌توان تهدید‌ها را به فرصت‌ها تبدیل کرد. در این میان، ضرورت پرداختن به پژوهش‌های اسلامی در عرصه فضای مجازی، به ویژه به علت تأثیرآن بر زنان احساس می‌شود.

به فرموده رهبر انقلاب، فضای مجازی به اندازه انقلاب اسلامی اهمیت دارد و عرصه فرهنگی، عرصه جهاد است. اگر از فضای مجازی غافل شویم و اگر نیروهای مؤمن و انقلابی این میدان را خالی کنند، مطمئناً ضربه خواهیم خورد و هر کس به اندازه وسع، توان و هنر خود باید در این میدان حضور یابد.

بخش مهمی از جامعه هدف فضای مجازی، زنان هستند. از جمله تأثیرات فضای مجازی بر زنان سبک زندگی، مدگرایی، اعتماد به نفس، کسب و کار و... است. زنان در طول تاریخ نقش‌هایی را ایفا کرده‌اند که حاکی از اثرگذاری عواملی بر آن‌ها بوده است و به همین دلیل، مطالعه و پژوهش در حوزه زنان، با توجه به نقش ایشان در خانواده و جامعه، اهمیت ویژه‌ای دارد.

جمع‌آوری، بررسی و مطالعه آثار گذشته در هر موضوع، نخستین گام یک محقق است که در این نوشتۀ به دنبال این مهم هستیم.

۲. سیر تحقیق

ابتدا چهار کلیدواژه «زنان و فضای مجازی»، «زنان و فضای سایبر»، «زنان و اینترنت» و «زنان و شبکه‌های اجتماعی» را در ۱۰ پایگاه «پژوهشگاه علوم و فناوری

اطلاعات ایران (ایراندак)^۱، «اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی^۲»، «اطلاعات علمی دانشگاه تهران^۳»، «بانک اطلاعات نشریات کشور^۴»، «کتابخانه ملی ایران^۵»، «نورمگز^۶»، «سیویلیکا^۷»، «جامع علوم انسانی^۸»، «سامانه کتابخانه جامعه الزهرا^۹» و «معاونت پژوهش حوزه های علمیه خواهران سراسر کشور^{۱۰}» جست وجو کردیم و در مرحله بعد، از میان ۱۵۸ اثر به دست آمده، سه اثر را در فهرست آثار اسلامی تشخیص دادیم.

یافته ها

پس از غربالگری پژوهش های انجام شده، ۱۵۸ اثر مورد بررسی و مطالعه قرار گرفت که در ادامه، به شاخصه های محتوایی، شامل موضوع پژوهش و رویکرد آن ها خواهیم پرداخت؛ سپس مشخصات عمومی آن ها، شامل قالب آثار، پوشش زمانی، جنسیت مؤلفان و نوع مراکز آموزشی را بررسی خواهیم کرد.

-
- 1. irandoc.ac.ir
  - 2. sid.ir
  - 3. ut.ac.ir
  - 4. magiran.com
  - 5. nlai.ir
  - 6. noormags.org
  - 7. civilica.com
  - 8. ensani.ir
  - 9. book.jz.ac.ir
  - 10. pooyesh.whc.ir

بخش اول: مرور پژوهش‌های حوزه زنان در فضای مجازی

یافته‌های مربوط به مجموع پژوهش‌های کشور

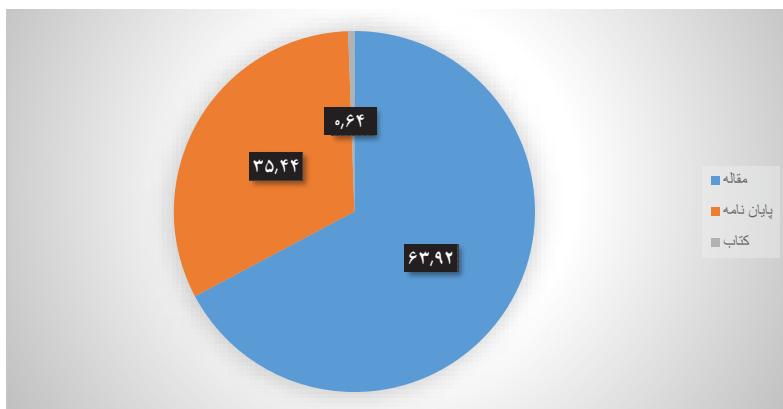
براساس تحقیق حاضر، مجموع پژوهش‌های انجام شده در کشور پس از جست‌وجو، جمع‌آوری و غربالگری، به ۱۵۸ اثر می‌رسد که در گام بعد به بررسی و مطالعه این آثار پرداختیم. ماحصل آن، استخراج شاخص‌های ساختاری، محتوایی، پوشش زمانی، جنسیت و مرکز آموزشی این پژوهش‌هاست که در ادامه آن را ارائه خواهیم کرد.

قالب آثار

مقالات علمی-پژوهشی و علمی-ترویجی، پایان‌نامه‌های دانشگاهی و کتاب‌ها مورد بررسی این تحقیق بوده‌اند. براساس مطالعات صورت‌گرفته، ۶۳,۹۲ درصد از پژوهش‌ها در قالب مقاله، ۳۵,۴۴ درصد در قالب پایان‌نامه و ۰,۶۴ درصد در قالب کتاب بوده است. گفتنی است برخی از مقالات در پایگاه‌ها، مشترک بوده و پس از بررسی، تنها یک‌بار در این تحقیق لحاظ شده است.

قالب	فرآوانی	درصد
مقاله	۱۰۱	۶۳,۹۲
پایان‌نامه	۵۶	۳۵,۴۴
کتاب	۱	۰,۶۴
مجموع	۱۵۸	۱۰۰

جدول شماره (۱): قالب پژوهش‌های مرورشده

نمودار شماره (۱): قالب پژوهش‌های مورشده

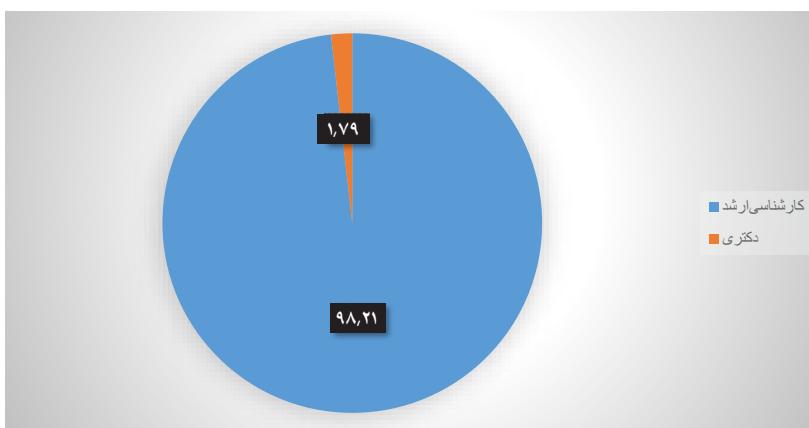
براساس مطالعات صورت‌گرفته، اولویت نخست پژوهشگران در بررسی موضوع «زنان و فضای مجازی»، ارائه مقاله بوده و پس از آن، قالب پایان‌نامه در اولویت دوم قرار دارد.

مقطع پایان‌نامه‌ها

براساس تحقیق حاضر، ۹۸,۲۱ درصد از پایان‌نامه‌ها در مقطع کارشناسی ارشد و ۱,۷۹ درصد در مقطع دکتری بوده است.

مقطع	فرآینی	درصد
کارشناسی ارشد	۵۵	۹۸,۲۱
دکتری	۱	۱,۷۹
مجموع	۵۶	۱۰۰

جدول شماره (۲): مقطع پایان‌نامه‌های مورشده

نمودار شماره (۲): مقطع پایان‌نامه‌های موروث شده

طبقه‌بندی موضوعی

یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌ها در جمع‌آوری اطلاعات پژوهش، تعیین طبقات موضوعی است که براساس عرصه‌های مختلف علمی و حوزه‌های اجتماعی شکل می‌گیرد. پژوهش‌های اسلامی فضای مجازی به ده دسته موضوعی تقسیم می‌شود و موضوع مورد توجه در هر پژوهش، با هدف شناخت کامل وارائه ایده‌های نوبررسی می‌گردد.

طبقه‌بندی رویکردهای آثار

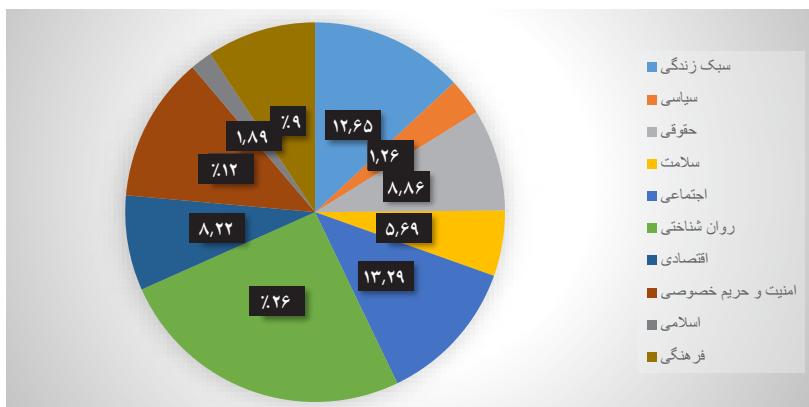
امنیت و حریم خصوصی	اقتصادی	سیاسی	حقوقی	اسلامی
فرهنگی	سلامت	اجتماعی	روان‌شناختی	سبک زندگی

تفکیک پژوهش‌ها از نظر رویکرد اسلامی تمایز چشمگیری دارد، اما تمایز خاصی میان رویکردهای اجتماعی، سبک زندگی، مشاغل و... نمی‌توان یافت. آثار پژوهش اسلامی

حدود ۱,۸۹ درصد است و غالب آثار با رویکردهای اجتماعی، روان‌شناختی، حریم خصوصی و... نگاشته شده است.

درصد	فرآواني	رویکرد
۱,۸۹	۳	اسلامی
۱۲,۶۵	۲۰	امنیت و حریم خصوصی
۸,۲۲	۱۳	اقتصادی
۲۵,۹۴	۴۱	روان‌شناختی
۹,۴۹	۱۵	فرهنگی
۱۲,۶۵	۲۰	اجتماعی
۵,۶۹	۹	سلامت
۸,۸۶	۱۴	حقوقی
۱,۲۶	۲	سیاسی
۱۳,۲۹	۲۱	سبک زندگی
۱۰۰	۱۵۸	مجموع

جدول شماره (۳): رویکرد پژوهش‌های مورشده

نمودار شماره (۳): رویکرد پژوهش‌های مورشده

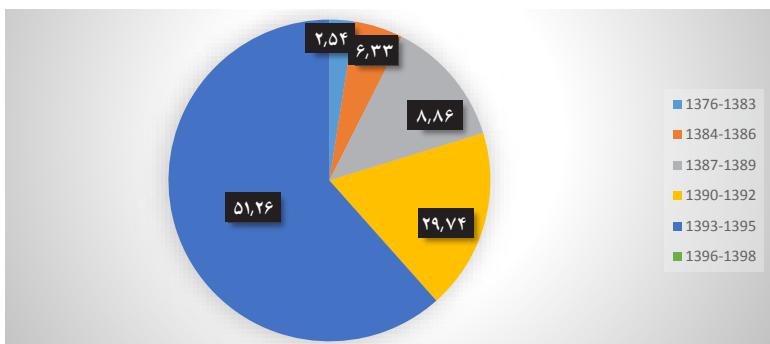
باتوجه به مطالعه صورت‌گرفته، موضوع مورد توجه پژوهشگران، روان‌شناختی است که درصد آثار را به خود اختصاص داده است. تأثیر فضای مجازی بر روحیه و روان زنان و عملکرد آنان در زندگی بسیار مهم است و بررسی و تحلیل این موضوع، اولویت پژوهشگران به شمار می‌آید. دومین موضوع مدنظر، سبک زندگی است که درصد آثار را به خود اختصاص داده است. تأثیر فضای مجازی بر سبک زندگی زنان هویداست و میزان اثرگذاری آن، واکنش مثبت و منفی آن‌ها با میزان متفاوت است. با تبدیل تهدیدها به فرصت‌ها، در سبک زندگی زنان تغییرات مثبتی شکل می‌گیرد و بالعکس. به طور طبیعی موضوعات به همین ترتیب اولویت‌بندی می‌شوند.

پوشش زمانی

براساس مطالعات صورت‌گرفته، پوشش زمانی پژوهش‌ها در شش بازه طبقه‌بندی شده و شامل جدول ذیل است.

درصد	فراوانی	سال
۱,۲۷	۲	۱۳۷۶-۱۳۸۳
۲,۵۴	۴	۱۳۸۴-۱۳۸۶
۶,۳۳	۱۰	۱۳۸۷-۱۳۸۹
۸,۸۶	۱۴	۱۳۹۰-۱۳۹۲
۲۹,۷۴	۴۷	۱۳۹۳-۱۳۹۵
۵۱,۲۶	۸۱	۱۳۹۶-۱۳۹۸
۱۰۰	۱۵۸	مجموع

جدول شماره (۴): پوشش زمانی پژوهش‌های مرورشده

نمودار شماره (۴): پوشش زمانی پژوهش‌های مرورشده

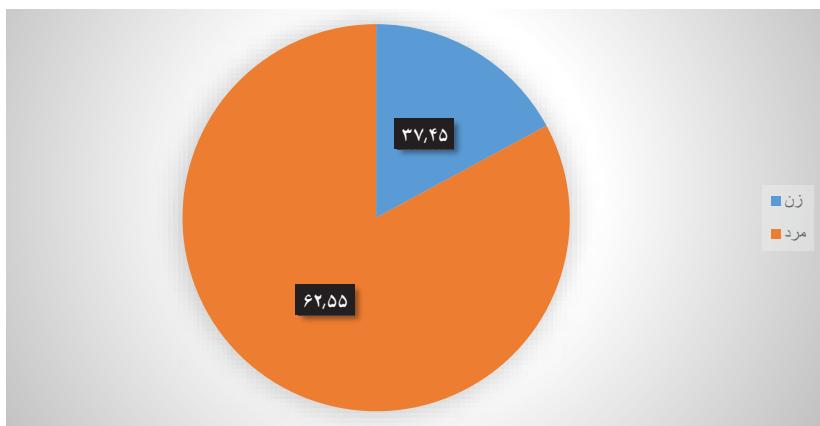
طبقه‌بندی محدوده زمانی انجام پژوهش‌ها، در شش دوره ۱۳۷۶ تا ۱۳۸۳، ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۶، ۱۳۸۷ تا ۱۳۸۹، ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۰، ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۲، ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۳، ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۵، ۱۳۹۵ تا ۱۳۹۶، ۱۳۹۶ تا ۱۳۹۸، ۱۳۹۸ تا ۱۳۹۹، ۱۳۹۹ تا ۱۴۰۰ از آن است که عمدۀ پژوهش‌های صورت‌گرفته به دوره پایانی تعلق دارد؛ به طوری که ۵۱,۲۶ درصد از پژوهش‌های انجام شده در بازه زمانی ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۰ صورت پذیرفته است. گذر زمان با توسعه فضای مجازی و جذب بیشتر مخاطب همراه است. به همین دلیل، پوشش زمانی سیر صعودی را طی می‌کند و هر سال به تعداد پژوهش‌های انجام شده اضافه می‌شود و اهمیت تحقیق در خصوص فضای مجازی در بین پژوهشگران چندین برابر می‌شود.

جنسیت

براساس مطالعات انجام گرفته، ۶۲,۵۵ درصد پژوهش‌های راخانم‌ها و ۳۷,۴۵ درصد آن‌ها را آقایان انجام داده‌اند.

درصد	فرآوانی	جنسیت مؤلفان
۶۲,۵۵	۱۵۷	زن
۳۷,۴۵	۹۴	مرد
۱۰۰	۲۵۱	مجموع

جدول شماره (۵): جنسیت پژوهش‌های مرورشده

نمودار شماره (۵): جنسیت پژوهش‌های مروز شده

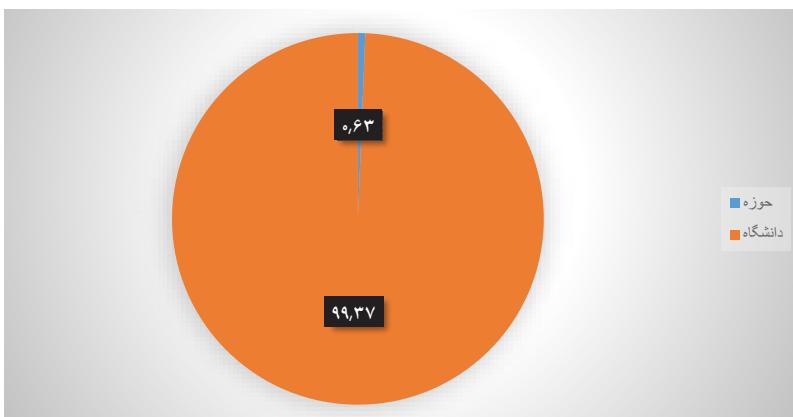
جنسیت مؤلفان می‌تواند اهمیت موضوع را در بین زنان و مردان نشان دهد. طبق بررسی صورت‌گرفته، پژوهش در حوزه «زنان و فضای مجازی»، در بین زنان حدود دو برابر در مقایسه با مردان اهمیت بیشتری دارد و در اولویت است. طبیعی است بانوان به پژوهش در موضوعات مرتبط با خود تمایل بیشتری داشته باشند.

مراکز آموزشی

براساس مطالعات انجام‌گرفته، ۹۹,۳۷ درصد پژوهش‌ها به دانشگاه‌ها و ۰,۶۳ درصد پژوهش‌ها به مراکز حوزه علمیه اختصاص دارد.

درصد	فراوانی	مراکز آموزشی
۹۹,۳۷	۱۵۷	دانشگاه
۰,۶۳	۱	حوزه‌ی
۱۰۰	۱۵۸	مجموع

جدول شماره (۶): مراکز آموزشی پژوهش‌های مروز شده

نمودار شماره (۶): مراکز آموزشی پژوهش‌های مرورشده

اولویت پژوهش با موضوع «زن و فضای مجازی» در بین پژوهشگرانی که در دانشگاه مشغول هستند، بیشتر در بین حوزه‌ها کمتر است. در بین ۱۵۸ پژوهش انجام شده، ۹۹,۳۶ درصد آثار به دانشگاه‌ها و ۰,۶۴ درصد پژوهش‌های اسلامی به حوزه اختصاص دارد.

یافته‌های مربوط به پژوهش‌های اسلامی

در این تحقیق از مجموع ۱۵۸ اثر، سه اثر به عنوان آثار اسلامی شناخته شد. معیار انتخاب این آثار، مستندات و ارتباط با مسائل دینی است.

قالب آثار

تمامی پژوهش‌های اسلامی در قالب مقاله انجام شده و پایان‌نامه و کتابی در این حوزه یافت نشد.

درصد	فرآونی	قالب
۱۰۵	۳	مقاله
۰	۰	پایان‌نامه
۰	۰	کتاب
۱۰۵	۳	مجموع

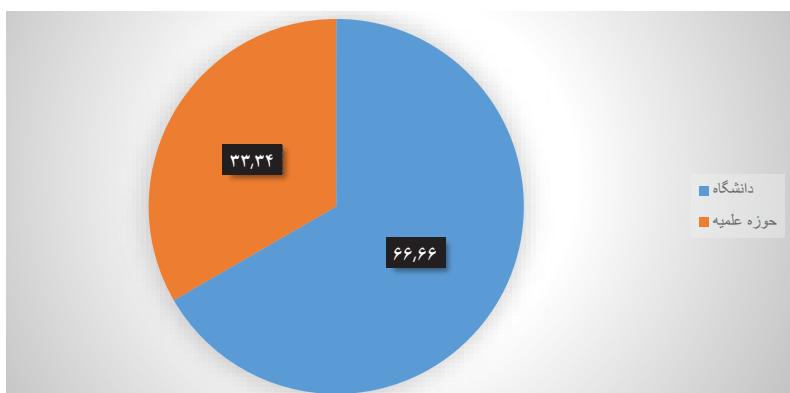
جدول شماره (۷): قالب پژوهش‌های اسلامی

مراکز آموزشی

بیش از ۶۶ درصد از پژوهش‌های اسلامی به دانشگاه تعلق داشته و سهم حوزه‌های علمیه تنها در حدود ۳۳ درصد بوده است.

درصد	فرآونی	مراکز آموزشی
۶۶,۶۶	۲	دانشگاه
۳۳,۳۴	۱	حوزه علمیه
۱۰۵	۳	مجموع

جدول شماره (۸): مراکز آموزشی پژوهش‌های اسلامی

نمودار شماره (۷): مراکز آموزشی پژوهش‌های اسلامی

بخش دوم: گزارش پژوهش‌های اسلامی

ردیف	عنوان اثر	قالب اثر	نویسنده / مترجم	سال ارائه	محل ارائه
۱	قریانی شدن زنان در فضای مجازی از دیدگاه کاربران زن و تأثیر آن بر اعتقادات اسلامی و کیفیت زندگی کاربران	مقاله	ابوالحسن میری / پریسا عیلخانی	۱۳۹۴	مجله اسلام و مطالعات اجتماعی

گزارش اثر

نویسنده‌گان در این اثر به ناهنجاری‌های پدیدآمده در سبک زندگی زنان با افزایش استفاده از فضای مجازی و علل تأثیر فضای مجازی بر افراد جامعه پرداخته‌اند. مرکز آموزشی این اثر، حوزه علمیه است و میزان تأثیر بر اعتقادات اسلامی و کیفیت زندگی، نتیجه تهدیدهای فضای مجازی دانسته شده است.

طبق بررسی‌های انجام شده، این مسئله می‌تواند از ناگاهی افراد جامعه از استفاده صحیح از این فضا، کمبود فضای مناسب برای بروز احساسات به صورت صحیح، نبود احترام متقابل در جامعه، وجود هنجارهای دست و پاگیر در دنیای واقعی، بسته بودن جامعه حقیقی و آزادی عملکرد در دنیای مجازی سرچشمه گیرد. به دنبال این آسیب‌ها، احساس ترس از قربانی شدن برای بسیاری از کاربران و به ویژه زنان پیش می‌آید که تأثیر مستقیمی بر احساسات و زندگی آنان خواهد داشت.

در این پژوهش تلاش شده تا به نمودهای قربانی شدن زنان از دیدگاه زنان کاربر فضای مجازی پرداخته و تأثیر آن بر کیفیت زندگی و اعتقادات اسلامی آنان برسی شود. براین اساس، محققان پس از مصاحبه با ۶۳ خانم کاربر فضای مجازی، به این نتیجه دست یافته‌اند که قربانی شدن در فضای مجازی از دیدگاه زنان کاربر، احساسات گوناگونی مانند کاهش اعتماد بین افراد، کاهش شعاع ارتباطات، افزایش تنش در خانواده، کاهش اعتماد به نفس افراد، افزایش ترس‌های مبهم در افراد و در برخی از نمونه‌های مورد مطالعه، بدینی به افراد و به ویژه دین‌داران، بی‌اعتنایی به دین، و نیز کاهش توجه و التزام به اعمال دینی را در پی دارد.

ردیف	عنوان اثر	قالب اثر	نویسنده / مترجم	سال ارائه	محل ارائه
۲	تن‌نمایی زنان در فضای مجازی با نگاهی به آموزه‌های فقه امامیه و حقوق ایران	مقاله	رسول احمدزاده / رضازهروی	۱۳۹۴	نشریه مطالعات راهبردی زنان

گزارش اثر

نویسنندگان در این پژوهش، با استنادات فقهی و حقوقی به تن‌نمایی رایج زنان در فضای مجازی می‌پردازند. مرکزآموزشی این اثر در دانشگاه است.

طبق مطالعات صورت‌گرفته در این اثر، براساس تبصره ماده ۶۳۸ قانون مجازات اسلامی، می‌توان استفاده کنندگان از پوشش‌های غیراسلامی را که در معابر عمومی ظاهرمی‌شوند، مجازات کرد. این در حالی است که تن‌نمایی زنان در فضای مجازی که به مراتب آثار مخرب و جدی‌تری به دنبال دارد، فاقد نص صریح در قوانین کیفری است و قاضی برای محکوم کردن، به اطلاعات یا عmomات قانونی یا اصل ۱۶۷ قانون اساسی استناد می‌کند. براین‌پایه، در پژوهش حاضر سعی شده است با مراجعت به منابع فقهی و حقوقی، تن‌نمایی و فحشای زنان در فضای مجازی مورد مذاقه قرار گیرد و با معناشناسی، بررسی ارکان تشکیل دهنده آن، مبانی جرم‌انگاری و تحلیل قوانین موجود و خلأهای مربوط به این پدیده، حد و مرز تن‌نمایی بررسی و راهکارهایی برای رفع این خلأها پیشنهاد شود.

به عقیده نگارندگان راه حل مناسب، مورد تأیید و عاقلانه برای مدیریت تحولات موجود در شبکه‌های اجتماعی، قانون مندو ضابطه مند کردن بیشتر آن هاست. فضای مجازی مانند فضای واقعی و فناوری‌های دیگر، آسیب‌های خاص خود را دارد و کنترل و مدیریت آن، نیازمند قانون‌گذاری قوی و دقیق برای رسیدن به هدف مطلوب است که تنها با تلاش فعالان عرصه حقوق محقق خواهد شد.

پیشنهاد ایشان آن است که ماده‌ای به این صورت به قانون مجازات اسلامی الحق گردد تا حقوق کیفری، ابزار لازم را برای مقابله با فحشا در فضای مجازی داشته باشد: «هر کس داده‌ای را که حامل تصویر بدون حجاب شرعی وی است به فرد یا افراد نامحرم ارائه یا ارسال کند و یا در دسترس آنها قرار دهد یا به طور کلی توزیع، معامله یا منتشر کند، به حبس و شلاق درجه ۷ محکوم خواهد شد. دادگاه می‌تواند شش ماه تا دو سال دسترسی وی را به فضای مجازی و وسائل جمعی ممنوع کند. تبصره ۱) در صورتی که مجری غیر از صاحب تصویر باشد، به حداقل مجازات‌های مقرر در این ماده محکوم خواهد شد. تبصره ۲) موارد مجاز شرعی مانند اضطرار پزشکی، مشمول این ماده نخواهد بود».

ردیف	عنوان اثر	قالب اثر	نویسنده / مترجم	سال ارائه	محل ارائه
۳	نقش زنان فرهیخته در فضای مجازی مبتنى بروقف جهت توسعه تعلیم و تربیت اسلامی	مقاله	راضیه نظری / حورا الحسینی المدرسیه	۱۳۹۸	همایش علمی فرهنگ رضوی و بانوان فرهیخته و نیکوکار بزرگداشت بانوستی فاطمه

گزارش اثر

هدف پژوهشگران در این اثر، ارائه پیشنهاد برای هدفمند ساختن پویش وقف است که با توجه به حوزه آن، یعنی آموزش و پرورش، زنان فرهیخته می‌توانند در آن پیشرو باشند. نویسنندگان با بهره‌گیری از منابع کتابخانه‌ای و با استفاده از روش توصیفی-تحلیلی، برآاند که وقف، تاریخی به قدمت ظهر اسلام دارد. این حرکت هیچ‌گاه در جامعه اسلامی متوقف نشده، بلکه در هر دوره با شکلی جدید، پاسخ‌گوی نیازمندی‌های مردم بوده است. وقف بستری را فراهم آورده تا زنان مسلمان نیز بتوانند مسئولیت اجتماعی خود را نجام دهند. امروزه نیاز به تحول در آموزش و پرورش رسمی کشور، این فرصت را در اختیار زنان فرهیخته و آگاه جامعه قرار داده است تا بتوانند با فرهنگ‌سازی (وقف، حمایت یا ...) جریان وقف را در فضای مجازی به شکلی جدید و در پاسخ به نیاز روز جامعه سازمان دهی کنند.

براییند پژوهش حاضر نشان دهنده آن است که در صورت جهت دهی فرهنگ وقف به سوی آموزش و پرورش مجازی، می‌توان دورنمایی جامع درباره ظرفیت‌های موجود در نسل جوان و نیازمندی‌های آنان به دست آورد. نکته دیگر آنکه، بسیاری از افراد جامعه از عدالت آموزشی و پرورشی بهره خواهند برد و درنتیجه، شاهد رشد متوازن دانش در سطوح آموزشی، صورت پذیرفتن انتخاب‌های آگاهانه در رشته‌ها و مهارت‌های مورد نیاز کشون، گسترش تربیت اسلامی و نیز ایجاد هویت مستقل در نوجوانان خواهیم بود.

ضمیمه‌ها

ضمیمه اول: جدول پژوهش‌های اسلامی زنان در حوزه فضای مجازی

ردیف	عنوان اثر	قالب اثر	رویکرد اثر	نویسنده/مترجم	سال ارائه	محل ارائه
۱	تحلیل تقاویت زنان و مردان در استفاده از شبکه‌های اجتماعی از شبکه‌های اینترنتی	مقاله	روان‌شناختی	اصغر‌میرفردی / عبدالله ولی‌نژاد	۱۳۹۶	مجله جهانی رسانه
۲	رابطه میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی، با تعاملات اجتماعی، شخصیت خودشیفتگی و احساس مشبت نسبت به همسر در زنان استفاده‌کننده از شبکه‌های اجتماعی (مطالعه موردی: زنان شهر زنجان)	مقاله	روان‌شناختی	غلامحسین انتصار فومنی / رؤیا رضاپور	۱۳۹۵	مجله زن و مطالعات خانواده

مجله نشریه مطالعات فرهنگی و ارتباطات	۱۳۹۱	خدیجه سفیری / لیلا قرانی دامداباجا	سبک زندگی	مقاله	حمایت شبکه‌های اجتماعی و رضایت از زندگی خانوادگی زنان متأهل شهرادردیل	۳
مجله نشریه زن در توسعه و سعادت	۱۳۹۲	خدیجه سفیری / سوسن باستانی / لیلا قرانی دامداباجا	اقتصادی	مقاله	سنجرش رابطه حمایت شبکه‌های اجتماعی غیررسمی و رضایت شغلی زنان در شهرادردیل	۴
مجله پژوهش نامه اسلامی زنان و خانواده	۱۳۹۶	داود تقوایی / نرگس آبکار	روان‌شناختی	مقاله	مقایسه نگرش صمیمانه نسبت به همسر در زنان متأهل کاربرو غیرکاربر شبکه‌های مجازی اجتماعی	۵
مجله مطالعات روان‌شناسی و علوم تربیتی	۱۳۹۶	النازاحدى / غلامحسین فومنی	سبک زندگی	مقاله	بررسی تأثیر میزان مصرف شبکه‌های اجتماعی مجازی بر سبک زندگی دختران و زنان شهر مراغه	۶
مجله توسعه کارآفرینی	۱۳۹۶	پروانه گلرد / مریم حسینی / الهه عسگری	اقتصادی	مقاله	رابطه شبکه‌های اجتماعی با عملکرد کسب و کارهای زنان با نقش میانجی هوشیاری کارآفرینانه و تبعیض جنسیتی	۷
مجله علوم اجتماعی (دانشگاه) شهید بهشتی)	۱۳۹۴	خدیجه سفیری / سوسن باستانی / لیلا قرانی دامداباجا	اقتصادی	مقاله	حمایت شبکه‌های اجتماعی غیررسمی ورضایت از اوقات فراغت زنان متأهل شاغل در شهرادردیل	۸

مجله مطالعات توسعه اجتماعی ایران	۱۳۹۴	سیف‌الله سیف‌الله‌ی / پروانه شاطری	روان‌شناختی	مقاله	نقش شبکه‌های اجتماعی نوین در تغییر رفتار دختران و زنان ایرانی	۹
فرهنگ مشاوره وروان درمانی	۱۳۹۷	ابراهیم نامنی / فاطمه نجفی	روان‌شناختی	مقاله	نقش میانجی‌گرایانه هیجان خواهی در رابطه اشتیاق به شبکه‌های اجتماعی و سبک دلبستگی بالنسجام خانواده در زنان متأهل	۱۰
مجله پژوهش‌های ارتباطی	۱۳۹۵	سیمین افشار / سید احمد میرمحمد تبار / نرگس پیرحیاتی / سمیه اقبالی	روان‌شناختی	مقاله	شبکه اجتماعی فیسبوک و هویت شخصی مدرن دختران و زنان شهر تهران	۱۱
مطالعات جامعه‌شناسی	۱۳۹۳	صادم رسول‌زاده اقدم / صادم عدلی‌پور / حکیمه ملک‌احمدی	روان‌شناختی	مقاله	تحلیل پدیدار شناختی گرایش زنان تبریزی به شبکه اجتماعی فیسبوک	۱۲
مجله نشریه زن در فرهنگ و هنر	۱۳۹۶	فریدن علیخواه / سمانه کوهستانی / طاهره واقعه دشتی	اجتماعی	مقاله	نقش شبکه‌های اجتماعی موبایلی در زندگی زنان (مطالعه موردی: شهر رشت)	۱۳
مجله بررسی مسائل اجتماعی ایران	۱۳۹۶	مریم سید‌زاده طلاییه / سید محمد صادق مهدوی / مصطفی ازکیا	اجتماعی	مقاله	بررسی تأثیر شبکه‌های اجتماعی و مشارکت بر محرومیت اجتماعی زنان (مورد مطالعه: شهر آرمیه)	۱۴

۱۵	مطالعه جامعه‌شناسی رابطه شبکه اجتماعی فیسبوک با مددگرایی زنان شهر تبریز	مقاله	سبک زندگی	صمد رسول‌زاده / صمد عدلی پور / سید احمد میرمحمد تبار	۱۳۹۵	مجله مطالعات جامعه‌شناسی
۱۶	چگونگی تغییر نقش شبکه‌های اجتماعی زنان کارآفرین از مرحله نوپاپی به تثبیت (مورد مطالعه بخش صادرات)	مقاله	اقتصادی	زهرا آراستی / الناز طرزمنی	۱۳۹۲	مجله توسعه کارآفرینی
۱۷	بازنگری مسائل زنان در شبکه	مقاله	فرهنگی	گیتی شام بیاتی	۱۳۷۶	مجله ایران نامه
۱۸	چالش‌های زنان در ورود به شبکه‌های اجتماعی مردانه در محیط‌های دانشگاهی	مقاله	سبک زندگی	آرین قلی پور / سمیه لبافی / مهدهیه جلال پور	۱۳۹۱	زن در توسعه و سیاست
۱۹	عوامل مؤثر بر حضور زنان تهرانی در شبکه‌های اجتماعی مجازی	مقاله	اجتماعی	لیلانیرومند / شایسته ذهابی	۱۳۹۳	مجله نشریه مطالعات رسانه‌ای
۲۰	علت شناسی بزه دیدگی زنان در شبکه‌های اجتماعی (مطالعه موردی: شبکه اجتماعی فیسبوک)	مقاله	امنیت و حریم خصوصی	محمد علی حاجی‌آبادی / احسان سلیمانی	۱۳۹۷	مجله نشریه زن و جامعه

۲۱	تحلیل بزه‌دیدگی جنسی زنان در شبکه‌های اجتماعی (نمونه‌پژوهی: تانگو)	مقاله	امنیت و حریم خصوصی	حیدرضا دانش ناری / عباس شیخ‌الاسلامی / حسین محمدکو زپز	۱۳۹۷	محله نشریه پژوهش حقوق کیفری
۲۲	بررسی تأثیرشبکه اجتماعی در رفتار و نیات باروری زنان در شهر تهران	مقاله	روان‌شناختی	رسول صادقی / بتول محسن‌آبادی	۱۳۹۶	محله مطالعات راهبردی زنان
۲۳	سرمایه اجتماعی در شبکه‌های اجتماعی واقعی و مجازی (مورد مطالعه: دختران دانشجوی دانشگاه‌های تهران)	مقاله	اقتصادی	تهمینه شاوردی	۱۳۹۶	محله توسعه اجتماعی
۲۴	تأثیرشبکه اجتماعی کلوب بر سرمایه اجتماعی دختران وزنان شهر تبریز	مقاله	روان‌شناختی	صادم عدلی‌پور / احمد میرمحمد تبار / سیمین افشار / مریم سهرابی	۱۳۹۴	جامعه‌شناسی مطالعات جوانان Quarterly of Sociological Studies of Youth
۲۵	وابستگی به شبکه‌های اجتماعی مجازی در زنان خانه‌دار مطالعه موردی کیفی	مقاله	روان‌شناختی	رقیه صادق‌زاده	۱۳۹۶	محله جامعه، فرهنگ، رسانه
۲۶	بررسی عوامل مؤثر بر میزان حضور زنان در شبکه‌های اجتماعی مجازی (مورد مطالعه: زنان ساکن شهر تهران)	مقاله	روان‌شناختی	لیلانیزرومند / شایسته ذهابی	۱۳۹۴	محله مطالعات رسانه‌ای

مجله مدیریت فرهنگی	۱۳۹۵	فائزه تقی پور / ساره ولایتی	فرهنگی	مقاله	آسیب‌شناسی فرهنگی استفاده از شبکه‌های اجتماعی (موبایلی) در میان کارشناسان زن شاغل در شهرداری منطقه یک تهران	۲۷
پژوهش نامه زنان	۱۳۹۲	بهاره بخشی / بهاره نصیری / آمنه بختیاری / مریم طاهریان	روان‌شناختی	مقاله	نقش و کارکرد شبکه‌های اجتماعی (مطالعه موردی: شبکه اجتماعی کفه مام، شبکه‌ای برای مادران و کودکان)	۲۸
محله مطالعات راهبردی ورزش و جوانان	۱۳۹۶	یاسمین فرشادفر / علی باصری / نوروز هاشم‌زهی	روان‌شناختی	مقاله	بررسی نقش شبکه‌های اجتماعی مجازی در تعاملات اجتماعی همسران (همسران جوان شهرتهران)	۲۹
محله زن در توسعه و سیاست	۱۳۹۶	حامد طالبیان / سارا طالبیان	اجتماعی	مقاله	زنان و کنشگری در رسانه‌های اجتماعی (مطالعه موردی: صفحه فیسبوکی «آزادی یواشکی زنان»)	۳۰
محله مطالعات علوم اجتماعی ایران	۱۳۸۸	دکتر امیر مسعود امیر‌مظاہری / اعظم ایران‌شاهی	اجتماعی	مقاله	فرصت‌های فضای مجازی برای تعامل اجتماعی زنان ایرانی (از دید زنان فعال در فضای مجازی)	۳۱
محله دین و ارتباطات	۱۳۹۸	عبدالرسول علم‌الهدی	سبک زندگی	مقاله	ارتباط عفیفانه در زندگی سایبری رویکردی پدیدارشناختی	۳۲

مجله رسانه	۱۳۹۷	انسیه جلالوند / خدیجه سفیری	حقوقی	مقاله	بررسی رابطه استفاده از رسانه‌های ارتباطی با احساس ستمگری، ناپایابی و تفاوت در زنان	۳۳
مجله زن در توسعه و سیاست	۱۳۹۴	مهردی منتظرقائم / مونا شعبان کاسه‌گر	فرهنگی	مقاله	سود رسانه‌ای انتقادی و فعالیت سایبری زنان در ایران	۳۴
مجله مطالعات رسانه‌های نوین	۱۳۹۴	مهردی منتظرقائم / مونا شعبان کاسه‌گر	اجتماعی	مقاله	فضای سایبری توامندسازی زنان در ایران	۳۵
مجله قانون یار	۱۳۹۶	مریم فتاحیان	امنیت و حریم خصوصی	مقاله	بررسی علل جهانی افزایش خشونت سایبری علیه زنان	۳۶
مجله پژوهش‌نامه زنان	۱۳۹۶	بهاره همت‌پور / رضا علی محسنی / امیرمسعود مظاهری	امنیت و حریم خصوصی	مقاله	شناسایی و تبیین جامعه‌شناسی خشونت علیه زنان در فضای سایبری (مورد مطالعه: زنان ۴۵-۲۰ ساله شهر تهران)	۳۷
مجله زن در توسعه و سیاست	۱۳۸۹	زهرا پیشگاهی‌فرد / سلمان انصاری‌زاده / افشین کرمی / فریداد پرهیز	حقوقی	مقاله	تعامل در فضای سایبر و تأثیر آن بر هویت زنان در ایران (مطالعه موردی: دانشجویان دختر دانشگاه تهران)	۳۸
مجله کتاب ماه علوم اجتماعی	۱۳۹۰	امیرمسعود امیرمظاهری	حقوقی	مقاله	چالش‌های هویت اجتماعی زنان در فضای سایبر	۳۹

مجله پژوهش اجتماعی	۱۳۹۷	بهاره همت پور / رضاعلی محسنی / امیرمسعود امیرمظاہری	امنیت و حریم خصوصی	نورمگز	بررسی رابطه پیوند اجتماعی و خشونت علیه زنان در فضای سایبر (مورد مطالعه: زنان ۴۵-۲۰ ساله شهر تهران)	۴۰
مجله اسلام و مطالعات اجتماعی	۱۳۹۴	ابوالحسن میری / پریسا علیخانی	اسلامی	مقاله	قربانی شدن زنان در فضای مجازی از دیدگاه کاربران زن و تأثیر آن بر اعتقادات اسلامی و کیفیت زندگی کاربران	۴۱
مجله زن و مطالعات خانواده	۱۳۹۷	ابراهیم نخشی پور / دکتر داود ابراهیم پور	روان‌شناختی	مقاله	رابطه میزان حضور و فعالیت در فضای مجازی با میزان سازگاری زناشویی در بین مردان و زنان متأهل مراجعه کننده به مراکز مشاوره شهر ارومیه	۴۲
مجله پژوهش‌های جغرافیای انسانی	۱۳۹۸	کیومرث یزدان‌پناه درو	فرهنگی	مقاله	کارکرد فضای مجازی در ارتقای سطح فکری و اجتماعی زنان	۴۳
مجله زن و جامعه	۱۳۹۸	امیرحسین مزینی / بهرام سحابی / مهرفام ممالکی	اقتصادی	مقاله	بررسی اثر توسعه فضای مجازی بر مشارکت زنان در اقتصاد ایران (مطالعه موردی: اشتغال زنان و نسخ باروری)	۴۴

۴۵	نقش عوامل فرهنگی و رسانه‌ای در پیش‌بینی حجاب زنان؛ مطالعه‌ای ملی	مقاله	فرهنگی	جواد خدادادی / سنگده / خدابخش احمدی	۱۳۹۴	مجله فرهنگی تربیتی زنان و خانواده
۴۶	زنان و اینترنت در هزاره سوم	مقاله	فرهنگی	سید رحیم صفوی	۱۳۸۵	مجله فرهنگی تربیتی زنان و خانواده
۴۷	معرفی همایش: زنان - اینترنت در هزاره سوم	مقاله	فرهنگی	راضیه واعظنیا	۱۳۸۵	مجله فرهنگی تربیتی زنان و خانواده
۴۸	زنان، اینترنت و آموزش از راه دور	مقاله	سبک زندگی	حسن‌هاونگی	۱۳۸۷	مجله فرهنگ اسلام
۴۹	تأثیر اینترنت بر زندگی زنان سعودی و مردم فلسطین	مقاله	سبک زندگی	-	۱۳۷۸	مجله گزارش
۵۰	نقش جهانی شدن ارتباطات برنحوه گذران اوقات فراغت زنان جوان	مقاله	سبک زندگی	ماجده قلی‌پور / محمد صادق مهدوی / باقر ساروخانی	۱۳۹۵	جامعه‌شناسی مطالعات جوانان Quarterly of Sociological Studies of Youth
۵۱	کنش‌های اجتماعی زنان و دختران نسبت به حجاب و رابطه آن با مصرف اینترنت و ماهواره	مقاله	اجتماعی	امیرستگار خالد / میثم محمدی / سحرنفی پور‌ایکی	۱۳۹۱	مجله مطالعات راهبردی زنان
۵۲	نقش اینترنت در جامعه‌پذیری جنسیتی و تغییر سبک زندگی زنان در ایران و ترکیه	مقاله	سبک زندگی	حمیرا مشیرزاده / رقیه رضایی	۱۳۹۷	مجله مطالعات اجتماعی روان‌شناسی زنان

مطالعه کیفی نقش اینترنت در زندگی فردی و حرفه‌ای زنان متخصص (اعضای هیئت علمی دانشگاه تهران)	۵۳	سبک زندگی	مقاله	مهدی منظر قائم / مریم نورایی نژاد	۱۳۸۹	مجله نشریه زن در توسعه و سیاست
بررسی ارتباط مدیریت هیجان، مکان کنترل و میزان اجتماعی بودن زنان کاربر اینترنت شهر اصفهان با مؤلفه‌های دموگرافیک آنان	۵۴	اجتماعی	مقاله	ایلناز سجادیان / محمدعلی نادی / سید حمید آتش پور	۱۳۸۶	مجله فرهنگی تربیتی زنان و خانواده
دختران و کاربر اینترنت	۵۵	فرهنگی	مقاله	مریم فرهمند	۱۳۸۷	مجله مطالعات راهبردی زنان
رسانه و نگرش زنان به هویت جنسی خود	۵۶	حقوقی	مقاله	محمد رضا حاتمی / سارویه مذهبی	۱۳۹۰	مجله تحقیقات فرهنگی ایران
سن جشن تأثیر جنسیت بر مصرف رسانه‌ای در ایران (تحلیل ثانویه داده‌های پیمایشی ملی)	۵۷	روان‌شناسی	مقاله	عبدالحسین کلانتری / حسین حسنی / اکرم علیپور درواری	۱۳۹۱	مجله زن در توسعه و سیاست
رابطه میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی معجازی با سلامت اجتماعی (مطالعه موردی: زنان شاغل شهرداری منطقه ۱۷ تهران)	۵۸	راهنمایی و توانمندسازی	مقاله	مرضیه امیری	۱۳۹۶	دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شرق - قیام دشت دانشکده علوم انسانی

ردیف	کارشناسی ارشد	نام پژوهش	عنوان	مددکار	تاریخ انجام	دانشگاه
۵۹	تأثیر شبکه‌های اجتماعی بر توانمندسازی زنان کارآفرین	نیمه‌دهانی	اقتصادی	کارشناسی ارشد	۱۳۹۷	دانشگاه سیستان و بلوچستان پردیس زاهدان
۶۰	رابطه شبکه‌های اجتماعی مجازی با مصرف نمایش زنان (مورد مطالعه: زنان بالای ۱۸ سال ساکن منطقه ۳ تهران)	یونس فاسمو	امنیت و حریم خصوصی	کارشناسی ارشد	۱۳۹۵	دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شرق - قیام دشت دانشکده علوم ارتباطات اجتماعی
۶۱	نقش شبکه اجتماعی اینستاگرام در مدیریت بدنه زنان (مورد مطالعه: زنان منطقه بیست و یک تهران)	محدثه شیخی	امنیت و حریم خصوصی	کارشناسی ارشد	۱۳۹۸	دانشگاه علامه طباطبائی دانشکده علوم ارتباطات
۶۲	بازنود سبک زندگی زنان جوان ایرانی در شبکه اجتماعی اینستاگرام	آریتا لا جوردنی	سبک زندگی	کارشناسی ارشد	۱۳۹۶	دانشگاه سوره دانشکده فرهنگ و ارتباطات
۶۳	ارزیابی نقش شبکه‌های اجتماعی مجازی در توانمندسازی زنان روستایی (مطالعه موردی: دهستان هنزا بخش هنزا)	فاطمه بلاذر	اجتماعی	کارشناسی ارشد	۱۳۹۶	دانشگاه تربیت مدرّس دانشکده علوم انسانی

دانشگاه علامه طباطبائی دانشکده علوم ارتباطات	۱۳۹۶	یاسمن عزیزی	سیاسی	کارشناسی ارشد پذیرفته	نقش شبکه های اجتماعی مجازی در میزان مشارکت سیاسی زنان (مطالعه موردی: زنان ۱۸ تا ۴۵ ساله ساکن شهر تهران)	۶۴
دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی	۱۳۹۷	زهرا جرجران شوشتري	سلامت	پژوهش PHD	تحلیل شبکه اجتماعی بررسی ارتباط ویژگی های شبکه اجتماعی با رفتارهای پرخطر مرتبط با HIV زنان آسیب پذیر شهر تهران	۶۵
دانشگاه الزهرا دانشکده اقتصاد و حسابداری	۱۳۹۱	لیلا قرانی دامداباجا	روان شناختی	کارشناسی ارشد پذیرفته	شبکه های اجتماعی غیررسمی، میزان حمایت اجتماعی و میزان رضایت از زندگی زنان ۵۵-۲۰ متأهل شاغل سال در شهر اردبیل	۶۶
دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی دانشکده علوم ارتباطات و مطالعات رسانه	۱۳۹۵	طیبهه مروت	حقوقی	کارشناسی ارشد پذیرفته	نقش و تأثیر شبکه های اجتماعی در ترویج شایعه بین زنان تهرانی از نگاه خبرنگاران زن	۶۷
مرکز پیام نور تهران دانشکده هنر	۱۳۹۴	مژده کردی	حقوقی	کارشناسی ارشد پذیرفته	تأثیر شبکه های اجتماعی مجازی تلفن همراه (مانند واپیپ، واتس آپ، تانگو، بی تاک و ...) بر هویت اجتماعی زنان ساکن شهر تهران	۶۸

دانشگاه علامه طباطبائی دانشکده علوم اجتماعی	۱۳۹۱	اکرم‌بانو جلیلیان	روان‌شنناختی	کارشناسی ارشد روان‌شناسی	شناخت رابطه شبکه اجتماعی با اقدام به خودکشی زنان شهرستان اسلام‌آباد غرب	۶۹
دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردبیل دانشکده علوم انسانی	۱۳۹۸	روشنک رجبی	روان‌شنناختی	کارشناسی ارشد روان‌شناسی	رابطه استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی با احساس اعتماد در زندگی مشترک زنان و مردان متأهل شهر اردبیل	۷۰
دانشگاه هرمزگان دانشکده علوم انسانی	۱۳۹۴	فاطمه رفیعی شاهمن‌آبادی	اجتماعی	کارشناسی ارشد روان‌شناسی	بررسی اثرات اجتماعی بوم‌گردی بر شبکه روابط میان ساکنان ساحلی (مطالعه موردی: زنان جزیره هرمند)	۷۱
دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی دانشکده علوم اجتماعی	۱۳۹۵	کبری مقدم	روان‌شنناختی	کارشناسی ارشد روان‌شناسی	بررسی تأثیر حضور زنان متأهل در شبکه‌های اجتماعی بر رضایت زناشویی زوجین (مطالعه موردی: زنان متأهل شهر تهران منطقه ۱)	۷۲
دانشگاه شهید باهنر کرمان دانشکده ادبیات و علوم انسانی	۱۳۹۳	شهره سراوانی	سلامت	کارشناسی ارشد روان‌شناسی	بررسی ارتباط بین حمایت اجتماعی دریافتی از شبکه اجتماعی و کیفیت زندگی در بین اعضای زنان مبتلا به بیماری سرطان	۷۳

دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شرق قیام دشت	۱۳۹۷	زهرا صیادی	سلامت	کارشناسی ارشد پذیرفته نامه	نقش شبکه های اجتماعی بر سلامت اجتماعی زنان تهرانی	۷۴
دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شرق قیام دشت دانشکده علوم انسانی	۱۳۹۸	فاطمه انصاری	اجتماعی	کارشناسی ارشد پذیرفته نامه	بررسی پیامدهای اجتماعی شبکه های اجتماعی (تلگرام و اینستاگرام) برای زنان (از دید زنان تهرانی)	۷۵
دانشگاه پیام نور استان آذربایجان شرقی مرکز پیام نور بناب	۱۳۹۸	مریم رضالو	روان شناختی	کارشناسی ارشد پذیرفته نامه	مقایسه سلامت خانواده، سلامت اجتماعی و رضایتمندی زناشویی در زنان وابسته به شبکه های اجتماعی وزنان غیروابسته	۷۶
دانشگاه الزهرا علی‌الله دانشکده علوم اجتماعی	۱۳۹۵	سهام لاصادقی زاده	حقوقی	کارشناسی ارشد پذیرفته نامه	تصویر هویت زنان در شبکه های مجازی	۷۷
دانشگاه سوره دانشکده فرهنگ و ارتباطات	۱۳۹۸	راضیه مطهری	امنیت و حریم خصوصی	کارشناسی ارشد پذیرفته نامه	رابطه استفاده از ایستاگرام و مدیریت بدن زنان شهر تهران	۷۸

وضعیت‌شناسی پژوهش‌های زنان و فضای مجازی (با تمرکز بر پژوهش‌های اسلامی)

دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شرق قیام دشت - دانشکده علوم ارتباطات اجتماعی	۱۳۹۵	میثم مرادی نیا	امنیت و حریم خصوصی	کارشناسی ارشد	بررسی نقش شبکه اجتماعی فیسبوک بر احساس امنیت اجتماعی شهروندان (مطالعه موردی: زنان غرب شهر تهران)	۷۹
دانشگاه پیام نور استان تهران مرکز پیام نور تهران غرب	۱۳۹۵	فاطمه واحدی	امنیت و حریم خصوصی	کارشناسی ارشد	بررسی رابطه استفاده از شبکه‌های اجتماعی تلفن همراه بر احساس امنیت اجتماعی زنان منطقه ۸ تهران	۸۰
دانشگاه شهید باهنر کرمان دانشکده ادبیات و علوم انسانی	۱۳۹۷	سلیلہ خاک سفیدی	روان‌شناسی	کارشناسی ارشد	رابطه میان استفاده از شبکه‌های اجتماعی با تعهد و ثبات زناشویی در زنان	۸۱
دانشگاه آزاد اسلامی واحد بندرعباس	۱۳۹۶	مریم روستا	سبک زندگی	کارشناسی ارشد	پژوهشی کیفی درباره زندگی روزمره زنان در شبکه‌های اجتماعی مجازی (مطالعه موردی: زنان متاهل کاربر شبکه اینستاگرام)	۸۲
دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شرق قیام دشت	۱۳۹۷	فاطمه رضایی لوبیه	روان‌شناسی	کارشناسی ارشد	بررسی رابطه شبکه‌های اجتماعی با استقلال فکری زنان کارمند (مطالعه موردی: منطقه ۵)	۸۳

دانشگاه آزاد اسلامی واحد الکترونیکی دانشکده علوم انسانی	۱۳۹۸	مینا خوش نام	امنیت و حریم خصوصی	کار آزمایش گاه	نقش شبکه های اجتماعی در گسترش امنیت اجتماعی ادراک شده در زنان شهر و زنان تهرانی	۸۴
دانشگاه کاشان پردیس خواهان	۱۳۹۵	اعظم نژادی	روان شناختی	کار آزمایش گاه	بررسی تأثیر شبکه های اجتماعی بر شکل گیری تصویر ذهنی زنان از بدنشان (مورد مطالعه: زنان ۲۰ - ۳۵ سال شهر کاشان)	۸۵
دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت دانشکده علوم تربیتی و روان شناسی	۱۳۹۶	ناهید محمودی	روان شناختی	کار آزمایش گاه	مقایسه اثرات عضویت در شبکه های اجتماعی و مسائل جنسی در زنان شاغل و خانه دار	۸۶
دانشگاه الزهرا	۱۳۹۷	سحر جودکی	روان شناختی	کار آزمایش گاه	بررسی رابطه بین استفاده زنان متأهل از شبکه های مجازی و میزان رضایت مندی آنها از زندگی زناشویی در شهر تهران	۸۷
دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شرق - قیام دشت دانشکده ادبیات علوم انسانی	۱۳۹۵	معصومه سوری	فرهنگی	کار آزمایش گاه	بررسی عوامل فرهنگی مؤثر بر استفاده بانوان از شبکه های مجازی موبایلی (مطالعه موردي: زنان ساکن شهر تهران)	۸۸

ردیف	عنوان پژوهش	سازمان انجام دهنده	نوع پژوهش	متناسب با	کاربرد	آسیب‌شناسی دینی	نوشیکه‌های اجتماعی	بروزان مسلمان در حوزه خانواده و جامعه	تاریخ انجام
۸۹	دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم دانشکده علوم قرآنی آمل	ملیحه امیری	سبک زندگی	کاربرد	کاربرد	آسیب‌شناسی دینی	نوشیکه‌های اجتماعی	بروزان مسلمان در حوزه خانواده و جامعه	۱۳۹۵
۹۰	دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شرق قیام دشت دانشکده علوم انسانی	حمید خوش سیرت	سبک زندگی	کاربرد	کاربرد	مطالعه نوع پژوهش	ارائه شده از خود توسط کاربران زن شبکه اجتماعی فیسبوک		۱۳۹۴
۹۱	دانشگاه شهید مدنی آذربایجان دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی	مهری محمدی	اجتماعی	کاربرد	کاربرد	بازنمایی معنایی پژوهش در بین کاربران زن ایرانی شبکه‌های اجتماعی مجازی			۱۳۹۶
۹۲	دانشگاه خوارزمی	سمیرا جعفری ورشایی	روان‌شناسختی	کاربرد	کاربرد	رابطه عواطف وجودان با رضایت زنشویی نقش واسطه‌ای سایت‌های شبکه اجتماعی			۱۳۹۶
۹۳	موسسه آموزش عالی غیرانتفاعی وغیردولتی شهید اشرفی اصفهانی	مینا آقامیرعلی‌اکبر	امنیت و حریم خصوصی	کاربرد	کاربرد	بزه‌دیدگی زنان و کودکان در فضای سایبر			۱۳۹۰

دانشگاه علامه طباطبائی دانشکده علوم اجتماعی	۱۳۸۸	زهرا جلالیان	اجتماعی	کارشناسی ارشد پژوهشی	خرده فرهنگ‌های منحرف اجتماعی زنان در فضای مجازی	۹۴
دانشگاه آزاد اسلامی واحد شیراز	۱۳۹۵	حمدید رحیمی منش	امنیت و حریم خصوصی	کارشناسی ارشد پژوهشی	بنده دیدگی زنان در فضای مجازی و راهکارهای پیشگیری از آن در پرتو نظریه شیوه زندگی در حقوق جزای ایران	۹۵
دانشگاه تربیت مدرس	۱۳۹۵	مهرفام ممالکی	اقتصادی	کارشناسی ارشد پژوهشی	بررسی تأثیرگسترش فضای مجازی بر اشتغال زنان و نرخ باروری در اقتصاد ایران	۹۶
دانشگاه بولالی سینا دانشکده اقتصاد و علوم اجتماعی	۱۳۹۸	هدیه مرادی مهد	روان‌شناسی	کارشناسی ارشد پژوهشی	بررسی کیفی محتوای پروفایل‌های زنان در فضای مجازی در میان دانشجویان اقتصاد و علوم اجتماعی	۹۷
دانشگاه الزهرا واحد ارومیه	۱۳۹۶	سهیلار رضابیگی	اجتماعی	کارشناسی ارشد پژوهشی	سنجهش میزان استفاده از فضای مجازی: (مطالعه موردی: زنان منطقه پدآفند هواپی شمال غرب ایران)	۹۸
دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شرق قیام‌دشت	۱۳۹۷	فریده قلی‌زاده	فرهنگی	کارشناسی ارشد پژوهشی	تأثیر فضای مجازی اینستاگرام بر مدگرایی زنان تهرانی	۹۹

دانشگاه الزهرا <small>علی‌الله علی‌الله</small> دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی	۱۳۹۷	سحرنجفی نیری	حقوقی	کارشناسی پژوهشی	سنچش رابطه استفاده از رسانه‌های مجازی و توانمندی حقوقی زنان نسبت به خشوت علیه زنان (مطالعه دانشجویان زن دانشگاه تهران)	۱۰۰
دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شرق - قیام دشت دانشکده علوم انسانی	۱۳۹۶	آزاده حاجی غلامی	فرهنگی	کارشناسی پژوهشی	آسیب‌شناسی فرهنگی اجتماعی مدگرایی زنان تهران در فضای مجازی (مطالعه موردي: بانوان منطقه ۵)	۱۱۰
دانشگاه پیام نور استان اصفهان مرکز پیام نور اصفهان	۱۳۹۸	منیره رستمی‌زاده	روان‌شناسی	کارشناسی پژوهشی	مقایسه تأثیرآموزش هوش هیجانی در فضای مجازی و جلسات حضوری بر میزان رضایت‌مندی از روابط زناشویی در زنان بدرسیرست منطقه زینبیه اصفهان	۱۰۲
دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شرق - قیام دشت دانشکده علوم انسانی	۱۳۹۲	مریم عبایی	حقوقی	کارشناسی پژوهشی	بررسی نقش اینترنت در افزایش سطح آگاهی زنان از جایگاه خود در جامعه	۱۰۳

دانشگاه فردوسی مشهد دانشکده ادبیات و علوم انسانی دکتر علی شریعتی	۱۳۹۴	هانیه محمدی	سبک زندگی	کاربرد اینترنت در زندگانی	تحلیل رابطه میان میزان صرف رسانه‌ای (تلویزیون، ماهواره، اینترنت) با تجملگرایی در زنان ۲۹-۱۵ ساله شهر مشهد	۱۰۴
دانشگاه تربیت مدرس دانشکده صنایع	۱۳۹۶	مینوفتحی	سلامت	کاربرد اینترنت در زندگانی	طراحی اکوسیستم اینترنت اشیا در سلامت با هدف خودمدیریتی زنان باردار دیابتی	۱۰۵
موسسه آموزش عالی علوم و فناوری سپاهان دانشکده مهندسی کامپیوتر	۱۳۹۵	ابودربار بیع شهرضا	سلامت	کاربرد اینترنت در زندگانی	بهره برداری از فناوری اینترنت اشیا برای هوشمندسازی مراقبت های دوران بارداری در زنان باردار	۱۰۶
دانشگاه گیلان دانشکده ادبیات و علوم انسانی	۱۳۹۷	پریسا صفری بالسینی	روان‌شناسی	کاربرد اینترنت در زندگانی	بررسی نقش تاب آوری، اعتنیاد به اینترنت و ناگویی هیجانی در پیش‌بینی دلردگی زنashویی زنان متأهل شاغل در بیمارستان‌های شهرستان چالوس	۱۰۷
دانشگاه تربیت ملزم - تهران دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی	۱۳۹۳	خدیجه غلامی	اجتماعی	کاربرد اینترنت در زندگانی	مطالعه تعامل اطلاعاتی زنان باردار در فروم اینترنتی نی سایت	۱۰۸

دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی	۱۳۸۹	زری علی‌پور تبریزی‌نژاد	روان‌شناسختی	سیاست‌گذاری روان‌شناسی	بررسی تأثیر استفاده از اینترنت بر شکل‌گیری و رشد هویت بازآفرینشانه در میان دانشجویان دختر دانشکده روان‌شناسی و علوم اجتماعی دانشگاه آزاد واحد تهران مرکز	۱۰۹
مؤسسه آموزش عالی شمس گنبد دانشکده علوم انسانی	۱۳۹۸	سمانه سرایلو	روان‌شناسختی	سیاست‌گذاری روان‌شناسی	بررسی رابطه اعتیاد اینترنتی و نگرش خیانت با طلاق عاطفی در زنان متأهل شهرستان مینودشت	۱۱۰
نشریه مجله علوم روان‌شناسختی	۱۳۹۸	عباسعلی حسین خانزاده / زهراء‌ولی‌نژاد فرمونی / فائزه خداکرمی	سبک زندگی	سیاست‌گذاری	کیفیت زندگی، عملکرد خانواده و سبک زندگی زنان متأهل کاربر و غیرکاربر شبکه‌های اجتماعی	۱۱۱
نشریه زن و جامعه	۱۳۹۳	خدیجه سفیری / راضیه ذاکری هامانه	روان‌شناسختی	سیاست‌گذاری	برساخت مفهوم اعتماد به همسر در فضای مجازی (مورد مطالعه: زنان ساکن شهریزد)	۱۱۲
نشریه مطالعات راهبردی زنان	۱۳۹۴	رسول احمدزاده / رضازهروی	اسلامی	سیاست‌گذاری	تن‌نمایی زنان در فضای مجازی بازگاهی به آموزه‌های فقه امامیه و حقوق ایران	۱۱۳
نشریه زن و جامعه	۱۳۹۵	مجید کفاشی / زهراء‌پیرجلیلی	سبک زندگی	سیاست‌گذاری	گذران اوقات فراغت زنان در فضای مجازی شهر تهران سال ۹۴	۱۱۴

۱۱۵	بررسی تأثیر فضای مجازی بر سبک زندگی زنان ۱۸ - ۴۰ ساله منطقه ۲ و ۵ شهر تهران ۱۳۹۵-۱۳۹۴	سبک زندگی	نیاز	محبوبه معظمی / گودرزی / داود دعاگویان	۱۳۹۶	نشریه مطالعات توسعه اجتماعی ایران
۱۱۶	مسائل اجتماعی زنان در اینترنت	اجتماعی	نیاز	اعظم راودراد	۱۳۸۴	نشریه مطالعات فرهنگی و ارتباطات
۱۱۷	بررسی نقش اینترنت در ارتقای جایگاه زنان	حقوقی	نیاز	نسیم مجیدی / قهروندی / فاطمه آذری	۱۳۸۹	نشریه پژوهشنامه زنان
۱۱۸	بررسی اثربخشی درمان شناختی رفتاری گروهی بر میزان اعتیاد به اینترنت زنان در پیگیری ۶ ماهه	سلامت	نیاز	محمد بهشتیان	۱۳۹۴	نشریه پژوهشنامه زنان
۱۱۹	بررسی میزان استفاده از اینترنت برای جست و جوی اطلاعات سلامت در میان زنان براساس مدل پذیرش فناوری (TAM)	سلامت	نیاز	منصوره فیض آبادی / حمدیده گوهری / ایوب سخایی / محمد رضا وصفی	۱۳۹۶	نشریه دانشگاه علوم پزشکی سیزوار
۱۲۰	بررسی رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی و میزان استرس با اعتیاد به اینترنت و رضایت زنashویی در زنان متاهر	روان‌شناسی	نیاز	محمد اوزکی / انوشه فردآقاچی	۱۳۹۸	نشریه روان‌شناسی روانپزشکی شناخت

<p>پنجمین کنفرانس ملی نوآوری‌های اخبردر روان‌شناسی، کاربردها و توانمندسازی با محوریت روان‌درمانی</p>	۱۳۹۸	<p>ناهید محمودی / نازنین هنرپروران</p>	اجتماعی	-	<p>مقایسه اثرات عضویت در شبکه‌های اجتماعی در زنان شاغل و خانه‌دار در شهرشیراز</p>	۱۲۱
<p>چهارمین کنفرانس سالانه مدیریت و اقتصاد و انتخاب کسب و کار</p>	۱۳۹۸	<p>نسیم روستاپیشه</p>	اقتصادی	-	<p>تأثیر شبکه‌های اجتماعی بر عملکرد کسب و کارهای زنان با تأکید بر نقش میانجی فرهنگ و انتخاب فناوری</p>	۱۲۲
<p>ششمین کنفرانس بین‌المللی دستاوردهای نوین پژوهشی در علوم انسانی ومطالعات اجتماعی و فرهنگی</p>	۱۳۹۸	<p>فاطمه اسداللهی / سمیرا سنگی / الهام اسماعیلی / مهردی مزینانی / مرضیه شاهسیاه</p>	روان‌شناختی	-	<p>بررسی نقش استفاده از ماهواره و شبکه‌های اجتماعی در صمیمیت ورضایت زنشویی زنان متأهل شهر قم</p>	۱۲۳
<p>اولین همایش ملی کارآفرینی</p>	۱۳۹۷	<p>مرضیه گرجی پشتی / نسرين پورعلمی</p>	فرهنگی	-	<p>نقش مصرف فرهنگی زنان در گسترش از شبکه‌های اجتماعی</p>	۱۲۴
<p>کنفرانس ملی توسعه اجتماعی</p>	۱۳۹۷	<p>سکینه پورخوش سعادت / علیرضا کلدی</p>	<p>سبک زندگی</p>	-	<p>رابطه شبکه‌های اجتماعی مجازی با الگوهای مصرف زنان در پوشش، ظاهر و تناسب بدن (مورد مطالعه: زنان شهر قم)</p>	۱۲۵

بررسی نقش تأثیرپذیری سبک زندگی و گرایش به شهرنشینی زنان روستایی براساس میزان نحوه و نوع استفاده از شبکه‌های اجتماعی	۱۲۶	سبک زندگی	فناه	آرزویارکه سلخوری	دومین همایش بین المللی سواد رسانه‌ای و اطلاعاتی با موضوع خانواده	۱۳۹۷
تبیین شبکه‌های اجتماعی مبتنی بر موبایل در آموزش تغییر سبک زندگی زنان در تهران	۱۲۷	سبک زندگی	فناه	سمیرا پورعبدی / سید حامد کلخوران عاملی / میشا تیموری	اولین کنگره ملی پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی	۱۳۹۷
بررسی شیوه‌های بازنمایی هویت زنانه در شبکه‌های اجتماعی موبایلی	۱۲۸	حریم خصوصی و امنیت	فناه	علی گرانمایه پور / نسیما کشفی	نخستین همایش پژوهش در روان‌شناسی و علوم رفتاری ایران	۱۳۹۶
پیشگیری از خشونت جنسی علیه زنان در شبکه‌های اجتماعی مجازی	۱۲۹	امنیت و حریم خصوصی	فناه	حسین غلامی / جواد احمدی مقدم	همایش پیشگیری از خشونت چالش‌ها و راهکارها	۱۳۹۶
استفاده از شبکه‌های اجتماعی و شکل‌گیری فرهنگ پوشش در نزد زنان ارومیه‌ای کاربرای استاگرام	۱۳۰	فرهنگی	فناه	الناز حسن خانی	همایش نگرش علمی و کاربردی به عفاف و حجاب	۱۳۹۶

بررسی فرصت‌شناسی و تهدیدگریزی در بین زنان شاغل در شرکت توزیع نیروی برق استان بیزد ناشی از شبکه‌های اجتماعی برپایه وب ۱۳۹۵	۱۳۱	مُذکَّر	حقوقی	سمیه اسفندیاری / فاطمه سعادت / افسانه دشتی پور	۱۳۹۶	دومین کنگره ملی زنان موفق ایران
بررسی تأثیر شبکه‌های اجتماعی بر اعتماد اجتماعی زنان شهر تهران	۱۳۲	مُذکَّر	اجتماعی	مهندی اختر محققی / عبدالرضابیجانی	۱۳۹۵	همایش بین‌المللی زنان و زندگی شهری
اثرخشنی آموزش گروهی با رویکرد منطقی - هیجانی الیس بر رضایت زناشویی زنان متاهل وابسته به شبکه‌های اجتماعی مجازی	۱۳۳	مُذکَّر	روان‌شناسی	ملیحه تاشی / سعید سراییان / حسن اسدزاده	۱۳۹۵	همایش ملی نقش زنان در توسعه پایدار
تأثیر شبکه‌های اجتماعی مبتنی بر تلفن همراه در زنان کارآفرین	۱۳۴	مُذکَّر	اقتصادی	فاطمه مهاجرانی / معصومه کشاورز گرامیل	۱۳۹۵	اولین جشنواره ملی دستاوردهای دانشگاهی در کارآفرینی روستا
نقش شبکه‌های اجتماعی در بازاریابی ورزشی زنان ایرانی در عصر حاضر	۱۳۵	مُذکَّر	اقتصادی	آزاده علیزاده فکجور / کامبیز شاهرودی	۱۳۹۴	نخستین کنفرانس بین‌المللی مدیریت و کارآفرینی
واکاوی حقوق زنان در فضای سایبری با تأسیل به قوانین موضوعی	۱۳۶	مُذکَّر	حقوقی	بابک پورفهرمانی / مختار بیداروند / محمد مهدی داداشی چکان	۱۳۹۸	دومین کنفرانس ملی پدافند سایبری

۱۳۷	نقش زنان فرهیخته در فضای مجازی مبتنی بروقف جهت توسعه تعلیم و تربیت اسلامی	فتوح	اسلامی	حروارحسینی / المدرسیه	راضیه نظری /	۱۳۹۸	همایش علمی فرهنگ رضوی و بانوان فرهیخته و نیکوکار بزرگداشت بانو سنتی فاطمه
۱۳۸	مطالعه هويت فرهنگي زنان در فضای مجازی (مورد مطالعه: زنان شهرسنندج)	فتوح	فرهنگی	یعقوب احمدی / چیمن زارعی فر	يعقوب احمدی /	۱۳۹۷	کنفرانس بین المللی دستاوردهای نوین پژوهشی در علوم انسانی و مطالعات اجتماعی و فرهنگی
۱۳۹	بررسی رابطه استفاده از فضای مجازی با افسردگی، صمیمیت در خانواده و رضایت از زندگی در زنان خانه دار	فتوح	روان‌شناختی	بیتا عظیم پور / حسن امیری	بیتا عظیم پور /	۱۳۹۷	فصلنامه علوم حرکتی و رفتاری
۱۴۰	اثریخشی مشاوره فردی مبتنی بر آسیب های فضای مجازی بر کیفیت رابطه زناشویی زنان متأهل	فتوح	روان‌شناختی	ریحانه شجاعی / جشوقانی / سید احمد / احمدی / رضوان السادات / جزایری / عذر اعتمادی	ریحانه شجاعی / جشوقانی / سید احمد / احمدی / رضوان السادات / جزایری / عذر اعتمادی	۱۳۹۷	فرهنگی- تربیتی زنان و خانواده

۱۴۱	تأثیر فضای مجازی بر فرهنگ زنان روستایی (مطالعه موردی: روستاهای دهستان هرسم)	فرهنگی	نقش زنان در جلوگیری از آسیب‌های فضای مجازی	امنیت و حریم خصوصی	رحمت‌الله بهرامی / فرویدی‌الهادی	۱۳۹۶	اولین همایش بین‌المللی گردشگری، جغرافیا و محیط زیست پاک
۱۴۲	نقش زنان در جلوگیری از آسیب‌های فضای مجازی	نقشه	چالش‌های اجتماعی زنان ایرانی در فضای مجازی	اجتماعی	خلیل‌الله احمدوند / روزبه امیراحمدی	۱۳۹۶	اولین همایش ملی زنان، بازآفرینی شهری و توسعه پایدار
۱۴۳	چالش‌های اجتماعی زنان ایرانی در فضای مجازی	نقشه	بازنمایی خشونت علیه زنان در فضای مجازی	امنیت و حریم خصوصی	شکوفه میری احمدی / رؤیا کریمی / مهشید رضایی سطری	۱۳۹۶	اولین همایش ملی زنان، بازآفرینی شهری و توسعه پایدار
۱۴۴	بازنمایی خشونت علیه زنان در فضای مجازی	نقشه	بازنمایی خشونت علیه زنان در فضای مجازی	امنیت و حریم خصوصی	فریبا سیدان / طلعت‌سادات کمالی	۱۳۹۶	همایش پیشگیری از خشونت چالش‌ها و راهکارها
۱۴۵	تأثیر فضای مجازی بر خشونت علیه زنان	نقشه	بازنمایی خشونت علیه زنان در فضای مجازی	امنیت و حریم خصوصی	مریم مقدم	۱۳۹۶	نشریه آفاق علوم انسانی
۱۴۶	نگاهی جامعه‌شناسانه به فضای مجازی و زنان ایران؛ فرصت‌ها و تهدیدها	نقشه	فضای مجازی و فرهنگ‌های مجازی؛ فرصت‌ها و تهدیدها برای زنان ایرانی	اجتماعی	فخری سادات احمدی	۱۳۹۵	همایش استانی سلامت زنان
۱۴۷	فضای مجازی و فرهنگ‌های مجازی؛ فرصت‌ها و تهدیدها برای زنان ایرانی	نقشه	فضای مجازی و فرهنگ‌های مجازی؛ فرصت‌ها و تهدیدها برای زنان ایرانی	امنیت و حریم خصوصی	طاهر روشندل اریطانی / احمد‌امین فرد / ناهید منسان	۱۳۹۴	سومین کنفرانس ملی روان‌شناسی و علوم رفتاری

نخستین کنگره ملی فضای مجازی و آسیب‌های اجتماعی نوپدید	۱۳۹۱	ایرج شاکری‌نیا	روان‌شناسختی	فنا	رابطه وضعیت حمایت اجتماعی، احساس تنهایی با مهارت‌های ارتباطی در زنان بزه‌دیده از فضای مجازی و غیربزه‌دیده	۱۴۸
اولین همایش فناوری اطلاعات و ارتقای سلامت	۱۳۹۷	روناک حمزه‌ای / مریم کازرانی / مریم شکفتله / منوچهر کرمی	سلامت	فنا	بررسی میزان استفاده از منابع اینترنتی اطلاعات سلامت توسعه زنان باردار شهر همدان	۱۴۹
دومین کنگره ملی روان‌شناسی و آسیب‌های اجتماعی‌روانی	۱۳۹۶	صفورا خوشدل / دریاسری / سعید کردی تمدنانی	سبک زندگی	فنا	رابطه استفاده آسیب‌زا از اینترنت با تعهدات زناشویی و توجیه روابط فرازنشویی در زنان شاغل	۱۵۰
فصلنامه ابتکار و خلاقیت در علوم انسانی	۱۳۹۵	رزیتا سپهرنیا / فاطمه اسماعیلی	روان‌شناسختی	فنا	نگرشی خلاقانه در کارکرد اینترنت در زنان ایرانی	۱۵۱
همایش بین‌المللی زنان و زندگی شهری	۱۳۹۵	شاراهه مهدی‌زاده / منصوره شیفته	حقوقی	فنا	شبکه‌های اینترنتی و دموکراسی الکترونیک در بین زنان (مطالعه موردی: دانشجویان دختر دانشگاه مازندران)	۱۵۲
اولین همایش داخلی مهندسی کامپیوتر و فناوری اطلاعات	۱۳۹۳	آسیه درویش / یگانه موسوی / جهromei / مهدی کعنانی	اقتصادی	فنا	موفقیت زنان در کسب و کار اینترنتی	۱۵۳

دانشگاه پیام نور واحد مشهد، دانشکده علوم انسانی، گروه آموزشی علوم اجتماعی	۱۳۹۳	ریحانه مرتضایی‌نیا	سلامت	زن	بررسی رابطه عضویت در شبکه‌های اجتماعی و بهزیستی ذهنی زنان بالای ۶۵ سال در شهر مشهد	۱۵۴
تهران انتشارات عمرات	۱۳۹۸	حسام الدین صالحی	حقوقی	زن	ظلم به زن در بستر فضای مجازی	۱۵۵
پژوهش زنانه	۱۳۸۸	حمدید عبداللهیان / آوات رضانیا	روان‌شناسی	زن	مطالعه تجربه «خود» زنانه در ارتباطات اینترنتی	۱۵۶
دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران شمال، دانشکده علوم انسانی، گروه کتابداری	۱۳۸۹	فاطمه کیانی	اقتصادی	زن	بررسی مقابسه‌ای الگوهای مطالعه در زنان شاغل و زنان خانه‌دار در محیط مجازی و سنتی	۱۵۷
دانشگاه الزهرا علیله، دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی	۱۳۹۸	محدثه متاجی خیری	سیاسی	زن	تأثیر شبکه‌های اجتماعی مجازی بر نگرش‌های سیاسی زنان	۱۵۸

ضمیمه دوم: پژوهش‌های اسلامی زنان در حوزه فضای مجازی

ردیف	عنوان اثر	قالب اثر	نویسنده / مترجم	سال ارائه	مراکز آموزشی	محل ارائه
۱	قربانی شدن زنان در فضای مجازی از دیدگاه کاربران زن و تأثیر آن بر اعتقادات اسلامی و کیفیت زندگی کاربران	مقاله	ابوالحسن میری / پریسا عیلخانی	۱۳۹۴	حوزه علمیه	محله اسلام و مطالعات اجتماعی
۲	تن‌نمایی زنان در فضای مجازی با نگاهی به آموزه‌های فقه امامیه و حقوق ایران	مقاله	رسول احمدزاده / رضا زهروی	۱۳۹۴	دانشگاه	نشریه مطالعات راهبردی زنان
۳	نقش زنان فرهیخته در فضای مجازی مبتنی بر وقایع جهت توسعه تعلیم و تربیت اسلامی	مقاله	راضیه نظری / حورا الحسینی المدرسیه	۱۳۹۸	دانشگاه	همایش علمی فرهنگ رضوی و بنوان فرهیخته و نیکوکار بزرگداشت بنوی فاطمه

ضمیمه سوم: جدول پژوهشگران فعال در حوزه فضای مجازی و زنان

ردیف	نام و نام خانوادگی	آثار پژوهشی
۱	خدیجه سفیری	۱. حمایت شبکه‌های اجتماعی و رضایت از زندگی خانوادگی زنان متاهل شهراردیل (مقاله) ۲. سنجش رابطه حمایت شبکه‌های اجتماعی غیررسمی و رضایت شغلی زنان در شهراردیل (مقاله) ۳. حمایت شبکه‌های اجتماعی غیررسمی و رضایت از اوقات فراغت زنان متأهل شاغل در شهراردیل (مقاله) ۴. بررسی رابطه استفاده از رسانه‌های ارتباطی با حساسیت ستمگری، نابرابری و تفاوت در زنان (مقاله) ۵. برساخت مفهوم اعتماد به همسر در فضای مجازی (مورد مطالعه: زنان ساکن شهریزد) (مقاله)
۲	لیلاقرانی دامداباجا	۱. حمایت شبکه‌های اجتماعی و رضایت از زندگی خانوادگی زنان متأهل شهراردیل (مقاله) ۲. سنجش رابطه حمایت شبکه‌های اجتماعی غیررسمی و رضایت شغلی زنان در شهراردیل (مقاله) ۳. حمایت شبکه‌های اجتماعی غیررسمی و رضایت از اوقات فراغت زنان متأهل شاغل در شهراردیل (مقاله) ۴. شبکه‌های اجتماعی غیررسمی، میزان حمایت اجتماعی و میزان رضایت از زندگی زنان متأهل شاغل ۵۵ - ۲۰ سال در شهراردیل (پایان نامه)
۳	امیرمسعود امیرمظاہری	۱. فرصت‌های فضای مجازی برای تعامل اجتماعی زنان ایرانی (از دید زنان فعال در فضای مجازی) (مقاله) ۲. شناسایی و تبیین جامعه‌شناسخنی خشونت علیه زنان در فضای سایبر (مورد مطالعه: زنان ۴۵-۲۰ ساله شهر تهران) (مقاله) ۳. چالش‌های هویت اجتماعی زنان در فضای سایبر (مقاله) ۴. بررسی رابطه پیوند اجتماعی و خشونت علیه زنان در فضای سایبر (مورد مطالعه: زنان ۴۵-۲۰ ساله شهر تهران) (مقاله)

۱. سواد رسانه‌ای انتقادی و فعالیت سایبرزنان در ایران (مقاله) ۲. فضای سایبر و توانمندسازی زنان در ایران (مقاله) ۳. مطالعه کیفی نقش اینترنت در زندگی فردی و حرفه‌ای زنان متخصص (اعضای هیئت علمی دانشگاه تهران) (مقاله)	مهدی منتظرقائم ۴
۱. شبکه اجتماعی فیسبوک و هویت شخصی مدرن دختران و زنان شهر تهران (مقاله) ۲. مطالعه جامعه‌شناسختی رابطه شبکه اجتماعی فیسبوک با مدلگرایی زنان شهر تبریز(مقاله) ۳. تأثیر شبکه اجتماعی کلوب بر سرمایه اجتماعی دختران و زنان شهر تبریز(مقاله)	سید احمد میرمحمد تبار ۵
۱. تحلیل پدیدار شناختی گرایش زنان تبریزی به شبکه اجتماعی فیسبوک (مقاله) ۲. مطالعه جامعه‌شناسختی رابطه شبکه اجتماعی فیسبوک با مدلگرایی زنان شهر تبریز(مقاله) ۳. تأثیر شبکه اجتماعی کلوب بر سرمایه اجتماعی دختران و زنان شهر تبریز(مقاله)	صمد عدلی‌پور ۶
۱. سواد رسانه‌ای انتقادی و فعالیت سایبرزنان در ایران (مقاله) ۲. فضای سایبر و توانمندسازی زنان در ایران (مقاله)	مونا شعبان کاسه‌گر ۷
۱. سنجش رابطه حمایت شبکه‌های اجتماعی غیررسمی و رضایت شغلی زنان در شهر اردبیل (مقاله) ۲. حمایت شبکه‌های اجتماعی غیررسمی و رضایت از اوقات فراغت زنان متأهل شاغل در شهر اردبیل (مقاله)	سوسن باستانی ۸
۱. بررسی اثر توسعه فضای مجازی بر مشارکت زنان در اقتصاد ایران(مطالعه موردی: اشتغال زنان و نرخ باروری) (مقاله) ۲. بررسی تأثیرگسترش فضای مجازی بر اشتغال زنان و نرخ باروری در اقتصاد ایران (پایان نامه)	مهرفام ممالکی ۹
۱. شناسایی و تبیین جامعه‌شناسختی خشونت علیه زنان در فضای سایبر(مورد مطالعه: زنان ۴۵-۲۰ ساله شهر تهران) (مقاله) ۲. بررسی رابطه پیوند اجتماعی و خشونت علیه زنان در فضای سایبر(مورد مطالعه: زنان ۴۵-۲۰ ساله شهر تهران) (مقاله)	بهاره همت پور ۱۰

<p>۱. شناسایی و تبیین جامعه‌شناسخنی خشونت علیه زنان در فضای سایبر (مورد مطالعه: زنان ۴۵-۲۰ ساله شهر تهران) (مقاله)</p> <p>۲. بررسی رابطه پیوند اجتماعی و خشونت علیه زنان در فضای سایبر (مورد مطالعه: زنان ۴۵-۲۰ ساله شهر تهران) (مقاله)</p>	رضاعلی محسنی	۱۱
<p>۱. عوامل مؤثیر بر حضور زنان تهرانی در شبکه‌های اجتماعی مجازی (مقاله)</p> <p>۲. بررسی عوامل مؤثیر بر میزان حضور زنان در شبکه‌های اجتماعی مجازی (مورد مطالعه: زنان ساکن شهر تهران) (مقاله)</p>	لیلان نیرومند	۱۲
<p>۱. عوامل مؤثیر بر حضور زنان تهرانی در شبکه‌های اجتماعی مجازی (مقاله)</p> <p>۲. بررسی عوامل مؤثیر بر میزان حضور زنان در شبکه‌های اجتماعی مجازی (مورد مطالعه: زنان ساکن شهر تهران) (مقاله)</p>	شایسته ذهابی	۱۳
<p>۱. رابطه میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی با تعاملات اجتماعی، ذشخصیت خودشیفته و احساس مثبت نسبت به همسر در زنان استفاده کننده از شبکه‌های اجتماعی (مطالعه موردي: زنان شهر زنجان) (مقاله)</p> <p>۲. بررسی تأثیر میزان مصرف شبکه‌های اجتماعی مجازی بر سبک زندگی دختران وزنان شهر مراغه (مقاله)</p>	غلامحسین انتصاری فومنی	۱۴